

TELEGRAFUL ROMÂN.

apare Marțea, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu 5 Iunie 1895.

În Austria este în formațiune o crasă acută, care pôte avea urmări grave pentru desvoltarea lucrurilor în monarhia noastră. Legătura intimă dintre statul nostru ungar și cealaltă jumătate a monarhiei care cuprinde statele Cislaitanice ne impune dorința, să ne ocupăm mai de aproape cu crisa această.

În Austria propriu disă situațiunea politică s'a desvoltat mai favorabil pentru singuratele țări și popore. În raport cu referințele de aici statele din Austria în virtutea autonomiei lor locale au avut mai multă considerațiune față cu interesele singuratei popore.

Mersul lucrurilor din Ungaria au avut înriurintă asupra desvoltării lucrurilor și în puterea de Grozava centralizare a puterii de stat în mână unei singure naționalități, hegemonia magiară, care dela era dualismului au mers tot progresând, avântul luat de puterea șovinismului unguresc care a fost și este continuu alimentat prin temperamentul poporului magiar: toate aceste au stârnit în nemulțumiri din Austria dorințe de hegemonie, dorințe de stăpânire absolută peste celelalte popore din jumătatea monarhiei.

De aci se esplică eșirea nemților din Austria din pasivitatea, în care i-a fost împins era Taaffe la 1879, de aci nisuițele lor de a pune mâna pe frânele guvernului, căci pasivitatea nici pentru ei nu s'a dovedit conducătoare la scop.

Un deceniu și jumătate s'a susținut la putere guvernul Taaffe cu oscilațiunile când în parte când în alta.

În cele din urmă în Austria s'a format un guvern din coalițiune, care s'a compus din poloni, din germani, și din clubul Hohenwart, dela care și-a primit și coalițiunea numele său.

Coalițiunea această a pus în guvern 2 bărbați din partida „stinga intrunită” a germanilor, și cel mai de valoare dintre acestia a fost șeful ei Plener, căruia în ministeriu i s'a încredințat portofoliul finanțelor.

Dela intrarea nemților în partida, care conduce destinele Austriei, au început a se manifesta tot mai vădit dorința lor de a ajunge la putere exclusivă, de a monopolisa forțele materiale și morale în stat.

Isbucnirea s'a făcut acuma din incidentul unui gimnasiu inferior în Cilli.

Micul orașel Cilli cu populațiunea sa slovenă a fost spine în ochii germanilor, doritori de a monopolisa puterea precum o fac ați magiarii în statul nostru.

Cestiunea a rămas ca moștenire încă de sub guvernul lui Taaffe. În sesiunea parlamentară din acest an guvernul austriac a provăzut în bugetul țerei suma necesară pentru inaugurarea gimnasiului slaven în orașelul Cilli. În guvern pentru votarea sumei au fost și cei doi miniștri ai partidei germane.

Venind la comisiunea pentru bugetul țerei, germanii s'au opus contra gimnasiului intenționat în Cilli, au întrerupt desbaterile comisiunii, și au convocat partida în ședință spre a a lua concluse în respectul ținutei germanilor față cu întreg ministeriul și față cu coalițiunea.

Ținuta nemților este deci vădită. Dacă se primesc bugetul cu gimnasiul din Cilli, atunci germanii es din coalițiunea actuală, și Austria e pusă în fața unei crise, ale cărei urmări nu se pot prevedea.

S'au inițiat pertractări, cari se par a fi favorabile germanilor. În cazul acela vor eși din actuala coalițiune deputații sloveni, și între acestia va eși și contele Hohenwart, care e ales în un cerc slaven.

Cu câtă îndărătnicie lucră germanii pentru a ajunge din nou la hegemonie în Austria se vede și de acolo, că ei s'au pus în contrast chiar și cu dorințele monarhului.

În zilele trecute Maiestatea Sa, monarhul, s'a exprimat, că un gimnasiu în Cilli nu e lucru mare

Dorința monarhului însă nu e normativă pentru politica germanilor. În punctul acesta ei au luat lecții dela magiarii, cari chiar și cei mai mame-luci, când ved tendențele coronei de a împăca poporele din monarhie, amenință cu trecerea la Kossuthism.

Pentru a se consulta asupra situațiunii monarhul a chemat la sine pe consilierul seu cel mai fidel și mai probat pe fostul ministru president Taffe.

Bărbatul cel cu mai multe șanse de a pute forma un nou eventual cabinet este însă guvernatorul Galției, contele Baden. Acesta încă e chemat la Viena, și până acuma a avut consultări cu toți conducătorii deosebitelor fracțiuni politice.

Deocamdată crisa nu va izbucni. Tocmai acuma sunt întrunite delegațiunile la Viena pentru desbaterile asupra afacerilor comune ale monarhiei. E deci probabil că crisa nu va izbucni acuma, de amănat însă nu se va pute amăna.

Germanii din Austria au deosebită poftă de a imita pe unguri în folosirea puterii și a șovinismului.

Pôte vor fi având și ei un soi de Kossuthism, cu care se terorizeze pe Corună, și se terorizeze poporele din țările austriace.

România.

În numărul trecut al diariului nostru am amintit despre lucrările de primăvară ale sântului sinod al României, și în liniamente generale am schițat activitatea lui.

Avem puternice legături cu biserica ortodoxă din vecinul regat România, și se cuvine ca mai de aproape se cunoască desvoltarea ei, mersul lucrurilor acolo, și instituțiunile create pentru bunăstarea spirituală și materială a clerului și poporului credincios din vecinul regat.

Avem aceleași dogme, aceleași canoane, cari în general, regulază viața bisericească. Avem unul și același rit, unele și aceleași cărți canonice și rituale. Avem una și aceeași limbă în toate afacerile bisericesci, și unele și aceleași ne sunt și aspirațiunile noastre, de a ținea strins la instituțiunile bisericești ortodoxe orientale, de a fi uniți în cugete și în simțiri toți ortodocși, de a ne înzestra cu armele științei, ca astfel uniți și înzestrați cu armele puterii morale, să fim demni următori ai părinților bisericești noștri.

În cele următoare dăm după „Vocea Bisericești” cuvântarea cu care I. P. S. Domnul metropolit primate a deschis sesiunea din Maiu a sântului sinod.

Prea Sfinți Părinți și în Christos Iubiți frați!

Cu duhovnicescă bucurie întimpin dragostea Prea Sfinților Vostre și Vă salut de bună venire cu triumfătoare cuvinte ale creștinismului de „Christos a înviat”!

Sesiunea ordinară de primă-vară a sântului sinod din anul curent fiind deschisă prin decretul regal Nr. 2128, Vă aduc la cunoștință Prea Sfinților Vostre nevoile și trebuințele simțite de biserica autocefală ortodoxă română, precum și o schiță de lucrările, cu cari se va ocupa sântul sinod în această sesiune.

În luna Ianuarie expirat, fiind convocat acest matur corp bisericesc în sesiune extraordinară, prin decretul regal Nr. 304, pentru rezolvarea unor chestiuni urgente și mai ales pentru alegerea arhierilor titulari în locu-

FOIȚA

XV. Capitol.

Viață și datine în Uganda. — Țeranul. — Căpetenia. — Împăratul. — Țara. — Observări generale. — M. Stanley. (Încheiere).

În urma acestei aplicări spre lăuce monarhul consecvent are în giurul seu cam la 40 tobași, 20 de fluerași, 10 dițători interni de ghitara, diferiți neguțatori, scamatori, pitici, o cătă de espreși, pagi, soli, curteni și ômeni cu jalbe, afară de aceea o însemnată sumă de gardiști, și doi stegari, cari umblă înaintea sau îndărptul lui, îndată ce el se presentă în public, spre a-și arăta poziția și rangul. Căpeteniile asemenea își au stegarii și pagii sei în suită, și această o continuă așa până la cel din urmă țeran și păstoriu cari și ei au câte un pui de sclav, care le vine în urmă cu pavăza și cu sulita.

Poporul Vaganda de am vârstă înaltă și svelt. Sute de bărbați se văd, cari aveau o înălțime de peste 1.88 metr. și unul am vădut de o înălțime de 1.98 m. Trebuie să facem deosebire între Vaganda indigeni, și între streini și sclavi, și descendenții acestora, cari au venit din țeri supuse acelor. În general Vaganda se disting prin un exterior mai plăcut și prin fețe mai sim-

patice. Acesta se pôte atribui și unei aplecări spre curățenie și modestie, care o putesc afla la toți, dela cel mai mic până la cel mai mare. O persoană neimbrăcată sau nemodestă este o adevărată spaimă între membrii din suita lui Mtesa, și chiar și cei mai sâraci țerani privesc cu dispreț și cu batjocură la un om de tot gol.

S'a amintit mai sus, că poporul Vaganda întrece pe celelalte seminiș africane prin fința lor și țăță și înșelătoare; această însă se pôte interpreta și ca un mai mare grad al lor de inteligență. Părerea această se documentează și prin multe altele. Vestmintele lor sunt făcute mai fin, locuințele lor sunt mai bune și mai curate; lancele lor sunt dără cele mai bune în totă Africa, și în folosirea acestei arme omoritoare ei sunt de o deosebită dexteritate și abilitate; scuturile lor în toate țerile sunt admirate, și luntrele lor sunt cele mai frumoase în această lume a sâlbaticilor.

Poporul Vaganda de multe-ori ia refugiu și la Desemnuri, pe cari le face în țărână, spre a face mai intuitivă descrierea verbală. Am rămas de multe ori uimit de dexteritatea și de perfecțiunea, cu care desemnau asemenea ilustrațiuni în trăsături generale. Dacă voesc să motiveze ceva în trei rënduri după o altă, atunci iau un lemn, și-l rump în mai multe bucăți. Bucata primă o dau ascultă-

toriului cu gesturi pline de espresione, și apoi acela o primește cu seriozitate, și o pune în palmă, pe când vorbitorul își spune primul motiv; o a doua bucată însemnează a doua concluziune finală. Dacă vine rëndul și la a treia bucată, atunci se ridică amândouă mâinile, își întorc palmele în afară, ca și când ar voi să diță: veți, mi-am spus toate motivele, acuma trebuie să m'ăți înțeles.

Aprupe toți cei dela curte cunosc alfabetul arabic. Regele și mulți dintre căpetenii scriu și cetesc cu ușurință, și se folosesc adese ori de scrisore, dacă voesc să se înțeleagă între sine, sau dacă trimit sciri în depărtare. Materialul, de care se folosesc, constă din coaja pomului de bumbac. Mtesa are mai multe asemenea table, pe cari sunt scrise „cărțile înțelepciunii lui”, așa oumesce el convorbirile sale cu ômenii cei albi. E posibil, ca un călătoriu să traducă odată acele cărți ale înțelepciunii din notițele împăratului, și ca curiosul să se simtă și noi ce a vorbit împăratul cu călătorii străini.

Indigenii au vedea forțe ageră. De multe-ori vederea lor e mai ageră ca și un ochian. Asemenea fin e și așul lor.

E uimitoriu să veți la câte lucruri, spre câte scopuri scie întrebuința sâlbaticul din aceste regiuni o singură plantă. Să luăm de pildă Banana. La prima vedere neorientatul european civilizat e de părerea, că ea

n'are alt folos, decât, că după soiul deosebit aduce deosebite fructe. Trunchiul nu e bun pentru foc, ramurile verzi se vestejesc, se uscă și cad, și decât sâlbaticii nu ar fi aflat deosebita întrebuințare a acestei plante în mod ingenios, omul cu cultură abia i-ar da ceva importanță. Și totuși ea în Uganda se folosește în foarte multe chipuri, și aduce mari folose.

1. Fructul bananei, fie verde sau copt este principalul nutremânt. Când bananele sunt verzi, poporul Vaganda le curăț de cōje, le aședă în forma unui snop acoperit de frunze verzi, pun apoi puțină apă în ôlă, și așa fierbe snopul în apă ferbinte. Metoda de a fierbe astfel bananele, le dă un aspect frumos, și au un gust foarte bun. Când bananele sunt copte se folosesc ca un admirabil dessert și pentru unele constituțiuni sunt și un escelent mijloc purgativ.

Bananele sunt de multe specii, și poporul Vaganda le dă deosebite numiri, în-tocmai precum face și grădinarii europen cu diferitele specii de cardofani. Unele au o lungime de 7 1/2 cm. au cōjă grōsă și verde și sunt de tot nutritive. Altele au o lungime de 15 cm., colore verde, și se consideră de cele mai bune; altele din contră sunt mici, cārnoșe, și mai ales se folosesc ca fructe

Unele specii se pot cunoște după un punct negru, au un gust ceva cam acriu de

rile vacante de locotenenti la episcopii: de Argeș, Râmnicul, Noul-Severin și Dunărea de jos, sântul sinod a lucrat cu o deosebită sîrguință, dîndu-se astfel curs tuturor lucrărilor venite la ordinea zilei, și complectîndu-se în același timp locurile vacante de arhieriei, prin alegerea Prea cuviosului archimandrit Pimen Georgescu în locul vacant de arhieriu locotenent al episcopiei de Argeș cu titlul de Piteștean; a prea cuviosului archimandrit Atanasie Mironescu cu titlul de Craiovean și a prea cuviosului archimandrit Meletie Dobrescu cu titlul de Gălățean. După alegerile sântului sinod și confirmările guvernului, hirotonele acestor Preasînți arhieriei s'au sîvîrșit în biserica catedrală a santei Metropolii din Bucureci, după orînduirile canonice.

În urma acestor preînnoiri, ce au avut loc în treptele ierarhice, convocîndu-se marele colegiu electoral prin decretul regal Nr. 289, pentru alegerea episcopului de Roman în locul devenit vacant prin trecerea din viață a preasînțitului episcop Inochentie, soții cădînd asupra preasînțitului arhieriu Ieronim Ploescean, vicariul sf. metropolii al Ungro-Vlahiei, a fost ales de marele colegiu în ziua de 25 Februarie a. c. Episcop al eparchiei vîduvite. Țîr în locul de arhieriu locotenent al santei metropolii din Bucureci, rămas astfel vacant, s'a ales de sf. sinod și confirmat de Maiestatea Sa regele prea cuviosul archimandrit Nifon Niculescu cu titlul de Ploescean, care a fost hirotont la 25 Martie expirat în catedrala din Bucureci.

Tot în acea sesiune estra-ordinară, pelângă aceste însemnate acte, s'au mai rezolvat și următoarele cestiuni: uniformisarea costumului preoțesc, al studenților în teologie și al elevilor seminariști, al cărei regulament, fiind votat de sântul sinod și înaintat dlui ministru de culte pentru sancționare, s'a și decretat de Maiestatea Sa regele, care cugetă ziua și noaptea la ridicarea și înflorirea bisericeii. Cartea intitulată „Pnevma“ lucrată de părintele Simeon Popescu, încredințându-se spre cercetare unei comisiuni, compuse din Preasînțiile lor: Gherasim episcopul de Argeș, Pimen Piteștenu și Atanasie Craioveanu, și apreciîndu-se ca depărtată de spiritul dogmelor bisericeii creștine ortodocse, s'a respins de sântul sinod și s'a comunicat dlui ministru al cultelor și instrucțiunii publice spre cele de cuviință. Apoi s'a luat hotărîrea de a se scrie Preasînțiilor episcopi pentru unele modificări de parochii. În același

timp s'a atras luarea aminte a sântului sinod și asupra seminariștilor cu 4 clase, pe cari legea i-a aflat cu drepturi căscigate de hirotonie.

Sântul sinod, a mai avut fericirea, ca în acea sesiune, pelângă atâtea lucrări folositoare se facă și prima revizuire a cărții simbolice: „Mărturisirea ortodocșă“ și avem deplină speranță, că în această sesiune se va face și ultima ei revizuire, ca astfel să putem a o pune sub tipar, spre a se adăpa credincioșii din isvôrele acestei comori de învățături, și tot-odată a se introduce fără schimbare în școlile secundare din țară. Acestea toate și alte multe cestiuni cu bucurie s'au înregistrat în analele sântului sinod, în sesiunea sa estra-ordinară din Ianuarie expirat.

Preasînți părinți.

În sesiunea această avem să ne ocupăm de restul lucrărilor rămase nelimpedite în sesiunea trecută, precum și de următoarele cestiuni, cari reclamă imperios rezolvarea lor și anume: 1) jurămîntul preoților și legiferarea lui după vederile santei noastre bisericeii; 2) armonisarea legii civile cu cea bisericească în privința căsătoriei; 3) iconografia bisericeii române ortodocse; 4) programa de învățămînt religios în școlile primare și secundare din țară; 5) serviciul pastoral al preoților de armată; 6) retipărirea Bibliei, și 7) cestiunea luminărilor de cîră, punîndu-se o stavilă falsificării lor, spre a nu se mai aduce în biserica lui Dumnezeu jertfa necurată compusă din feliurite materialuri.

Preocuparea noastră, Preasînți și iubii frați în Domnul, este, ca biserica lui Dumnezeu din regatul României, încredințată nouă păstorilor sufletești și pîndari ai națiunii române, să fie cât mai mult apărută în curățenia doctrinei sale și pusă pe o cale de propășire, potrivit cu cerințele timpului de față.

Reclamele, pe cari dîlnic le primim noi ierarhii țerei, cu privire la nevoile bisericeii și ale clerului, ne pun în pozițiune, să le facem cunoscute sântului sinod, ca împreună lucrînd, să ajungem la împlinirea dorințelor legitime ale pioșilor creștini și la mulțumirea sufletească a servitorilor altarului. Așa d. e. pămîntul bisericeilor care prin legea clerului mirean cade în folosul preoților parochi și supranumerari, precum și al întregului personal bisericesc, urmăz să îngrijim, ca să nu se înstrîneze ori să se arendeze, după cum sunt acum pornite unele vederi. Corpul cîntăreților de pe la bisericile urbane ne-

conținut reclamînd, că cu îmbunătățirea sôrtei clerului, pozițiunea lor a rămas destul de umilită, urmăz să ne ocupăm și de aceste plîngerii. Lipsa de seminariști de gradul II pentru trebuința comunelor rurale, la vacanțele parochiale, a provocat acum propunerea pe biroul camerei a unui proiect de lege din inițiativa parlamentară, pentru a se da dreptul de hirotonie seminariștilor cu patru clase aflați în această categorie în prețuia votării legii clerului mirean. Regulamentul Consistoriilor, avînd unele lacune și ne putînd prin urmare să înpace în totul spiritul de perfectă armonie, ce trebuie să domnescă între stat și biserică, credem, că e bine a se mai îndulci unele articole prin modificările cerute de timpul de față. Defensorii ecclesiastici, fiind un luc în corpul funcționarilor bisericesci, credem că este mai bine, ca cu salariile lor să se amelioreze sôrta precară a protoiereilor și subprotoiereilor, cari singuri duc greutatea administrațiunii bisericesci.

Aceste puncte fiind cunoscute nouă tuturor, urmăz să chibzuim împreună asupra măsurilor de îndreptare, și apoi prin Domnul ministru de culte și instrucțiune publică să putem ajunge la ținta dorită pentru mersul regulat al sfintei noastre bisericeii.

Preasînți Părinți.

În urma votului dat de sântul sinod în ședința dela 6 Martie expirat în favoarea Preasînțitului arhieriu Calistrat Cărlădeanu, ca să fie adevărat numit într-una din funcțiunile pendinte de sântul sinod, am disposat, că Preasînția Sa cu începere dela 1 Aprilie expirat să fie numit ca membru redactor și președinte al revistei „Biserica ortodocșă română“ în locul Domnului Ioan Cornoiu actualmente director al cultelor și profesor la facultatea de teologie.

Tot asemenea, potrivit votului indicat, am dispus, că la tipografia cărților bisericesci, să fie numit director în locul dlui C. Erbiceanu, demisionat la 1 a curentei din motive de sănătate, Preasînția Sa arhieriu Valearian Râmnicenu, pe care l'am însărcinat mai întîi să primoscă cu inventariu în regulă avutul acelei tipografii și al revistei, și apoi să între în toate drepturile provădute de regulamentul sântului sinod.

Dar pentru că, afacerile financiare și materiale ale tipografiei, în timpul de față sunt mult mai numărăse decît în trecut și reclamă prin urmare dîlnic un prețios timp pentru a fi casa în ordinea recomandată de dispozițiunile comptabilității și pentru ca comanda și încasările să fie într-un serviciu de perfectă regulă s'a simțit de aceea nevoia de a se înființa și un post de controlor, atît pentru avutul tipografiei, care să ridice la o sumă considerabilă, cît și pentru al casei revistei „Biserica ortodocșă Română“. Tote acestea se vor supune la cunoscința Preasînțiilor Vostre printr'un raport amănunțit.

În fine, Preasînți Părinți, să ne rugăm cu căldură duhovnicescă, ca Dumnezeu puterilor să fie cu noi, și să trimită în mijlocul nostru pe Mîntuitorul seu Duh, ca să ne inspire și să ne lumineze la lucrările folositoare santei bisericeii autocefale ortodocse române și scumpei noastre țeri, ca astfel sesiunea această să fie cât mai rodnică, după așteptările iubitorilor nostri fii sufletești.

Noutăți.

Distincțiune. După cum cetim în diariul din România „Timpul“ domnul profesor seminarial George Dima a fost distins de cătră regele României cu medalia „Bene merenti“ classa I. pentru merite artistice.

Străinătatea despre noi. Cetim în „Timpul“ Dl profesor Bogdan a publicat în

anul trecut o broșură despre „Însemnătatea studiilor slave pentru români“; această broșură a fost apreciată în ultimul număr din „Arhivul pentru filologia slavă“ ce ese la Berlin într'un mod foarte favorabil de cătră dl V. Iagici, primul slavist al timpului nostru. Reproducem cu plăcere această apreciere în ziarul nostru, pentru ca lumea să știe cum sunt apreciați în străinătate tinerii noștri cu adevărate merite. Țîta ce spune dl Iagici despre broșura d-lui Bogdan:

„Această mică scriere, care tratăză despre însemnătatea studiilor slave pentru români, ne aduce la cunoscință un fapt îmbucurător întîmplat acum doi sau trei ani, anume deschiderea cursului de filologie slavă la universitatea din Bucureci. În specialitatea noastră, dl profesor Bogdan e cunoscut și apreciat ca un învățat și și scrutător eminent serios și ager, care s'a dedicat studiilor sale cu multă iubire și cu strălucite succese. Universitatea din Bucureci pôte să se felicite pentru o astfel de achizițiune. Să sperăm că iubitului nostru coleg și amic îi va succeda să pregătască terenul și să câștige pentru studiile slave în România cît mai curînd aderenți, cari se pôte trage din cunoscința limbelor slave un câștig bogat pentru cercetările lor istorice și filologice. Căci într'adevăr, românii, dacă vor să-și înțeleagă limba, istoria și aședemintele lor juridice, nu se pot lipsi de filologia slavă. În această serie de idei se mișcă lecția de deschidere a d-lui profesor Bogdan, care a avut de scop să arate tinerimei universitare române însemnătatea studiilor slave. Aceasta nu era greu; limba și istoria a dat conferențiarului un bogat material pentru argumentele sale, etc.“

* * *

Mușcați de un căne turbat. Cetim în „Fôia Diecesană“: Vineri în 31 Maiu a. c. au fost mai mulți copii din Caransebeș mușcați de un căne turbat. Între cei mușcați este și o fetiță de 10 ani a părintelui din Iaz, Nicolae Ionescu. Deși există mai multe ordinațiuni cu privire la cei mușcați de căni turbați, și deși aceste ordinațiuni prescriu categoric, că cei mușcați au să fie trimiși imediat la institutul de bacteriologie din Budapesta pe apesele Statului sau a comunei, cu părere de rău aflăm, că în privința celor mușcați de căne nu s'au luat din partea magistratului nostru nici o dispoziție și copii mușcați se află încă acasă la părinți, afară de fetița părintelui Ionescu, care a fost imediat dusă de fratele ei, profesor Ionescu, la institutul de bacteriologie al drului Babeș din Bucureci. Suntem înțormați, că dl Dr. Babeș a primit cu bunăvoință fetița în institutul său, unde va sta sub tratament 16 zile. Tratamentul se face gratuit.

* * *

Foc. Luni sêră pe la orele 8 a isbusnit în Brașovul-vechiu un foc în grajdul de cai, ce se află în curtea d-lui Schmidt, fost director de poștă. În grajd se aflau patru cai dela reg. Nr. 1 de husari. Un soldat vrînd să aprindă o lampă, acesta a explodat și la moment au luat foc paele de pe padiment și din pod. D-șorele Schmidt au avut atîta presență de spirit, de n'au lăsat pe soldați să se depărteze, și astfel au reușit a scăpa un cal din flacări. Ceilalți trei cai, spăriindu-se de flăcările ce învăluiseră deja intrarea grajdului, n'au putut fi imediat scoși din mijlocul focului. Alarmîndu-se vecinii Goldschmidt, Stinghel, Neustädter și comisarul de poliție Fischer, au intrat în grajdul ardînd și după 20 minute, sub conducerea d-lui căpitan de artilerie Popa, au scos caii din grajd încă vii dar arși în mare parte. Cu ocaziunea această 2-3 din vecinii numiți au căpătat prin arsură câte-va răni mai mici. În fine alergînd pompierii la fața locului au reușit a localiza focul. Grajdul a ars, ăr doi dintre cai au murit deja ați.

* * *

Cireșele. Cireșele, atît de gustose în fragezimea lor primăvăratice, au sosit. La Science française le consacra, cum au apărut, o notă interesantă.

Lucullus e considerat în cărți ca importator în Europa al cireșului, ce ar fi adus din Asia minoră. De un timp imemorial ni se afirmă deci că datorim o recunoscință ore-care acestui roman fastuos și mîncăcios

aceea nu se pot folosi la mîncare, sunt însă rezervate pentru prepararea vinului deorece spre rcoet scop se pot întrebuița.

2. Fructele dela specia din urmă dau indigenilor beutura Maramba, un felu de vin dulce ca mierea, și dacă se pune în el puțin pîsat atunci are gust de bere. Dacă cea din urmă desopsece, devine o beutură foarte tare, și ajunge o litră, ca și omul cel mai tare să-și pîrdă echilibrul. Sunt însă și bețivi renumiți, cum e spre pildă principele Kaduma, cari beau și preste 4 litre, și totuși numai puțin se observă că sunt cam chirciliți. Un pîhărel de Maramba luat dimineața pe nemîncate, îmi făcea foarte bine.

3. Ramurile bananelor se folosesc pentru acoperirea caselor, pentru îngrădirea curților și pentru facerea de așternuturi. Tot cu rămurele de banane se îngrădesc vasele de lapte, de apă și cele de făină spre a nu le acoperi praful, din ele se face lespede, pe cari se pune mîncarea pe masă; și precum învălim noi cu gazete și cu hîrtie, asemenea învălesc indigenii cu banane bananele cele cîpte, untul, carnea ouăle, pescii și altele. Se mai întrebuițeză și ca serviette pe care ne fierbem Budding. Umbra rece și desă a banalului e bine cunoscută, și în părțile tropice ea e adevărată necesitate.

4. Trunchiurile se folosesc ca pari la garduri, în multe casuri și ca suluri spre a rostogoli cu ele bușteni bîtrîni, sau luntre și

canoe, dacă planurile de rășboiu reclamă transportarea acelor. Măduva, sau masa internă a ramurilor, o rad afară, și din ele se fac nise plăcinte în formă de bureți, de cari omul pôte observa aproape în toate locurile de spălat.

De multe ori persoane lenege frămîntă un asemenea burete prîspît, și se spală cu el, în loc de a merge la riu, la lac sau la fîntînă, sau în loc de a-și aduce un vas cu apă de spălat.

Fibrele ramurilor se folosesc ca sfori, și se pot folosi întocmai ca și sforile. Țărani mai sêraci își fac din ramuri scuturi bunișore, pe cînd pescarii pe mare își fac din ele pâlării mari, spre a fi feriți de rașele sôrului. Aș mai pută aminti încă de multe multe, spre cari se folosesc arborele banana, ajung însă cele spuse ca dovadă că țărani din Uganda din banane face multe, multe: pîne, cartofi, fructe, vin, bere, medicină, casă, garduri, pat, haine, vase, pânzături, hîrtie pentru pachetat, ață, fune, sfîră, burete, baie, scut, pâlărie lată de paie, și chiar și luntre, face deci aproape toate cele trebuincioase, numai carne și fier nu. Cu arborele Banana e fericit indigenul, trăiesce și îi merge bine, fără banane duce fîme, e nemulțumit, devine omul cel mai pîcătos și necăjit, care pe ceas ce merge e împins spre mîrte.

Pare însă că nu datorim nimic aproape nimic lui Lucullus.

Un pomolog distins din secolul al XVIII-lea, abatele Rozier, publică în 1785 un articol, în care demonstrează peremptoriu că cireșii derivau, fie prin sămânța lor, fie prin hybridare, din cireșii sălbatice care rare în Italia, sunt indigene în Galia, Marea Britanie și Germania, și indică, în diferitele lor specii sălbatice, sursele principalelor varietăți. Lucrarea aceasta în care logica și observația sa sprijineau pe o știință arboricolă remarcabilă, a fost adoptată de Lamarch, care, reproducând-o în Encyclopédie méthodique, îi dădea reazemul autorității sale.

Lucullus ar fi introdus deci foarte simplu în Italia o varietate de cireși mai dulci decât cei cunoscuți până atunci.

Pliniu descrie șase specii fără nici o aluzie la Lucullus. Putem deci menea în liniște cireși fără a fi obligați a ne gândi la Lucullus cu recunoștința stomacului.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Sadu 28 Maiu 1895.

Onorabilă Redacțiune.

În Nr. 101 al ziarului „Tribuna” din acest an a apărut o corespondență subscrisă cu fictivul nume „Argus”.

La cea corespondență referitoare la filia Cîsnădia aparținătoare materiei Sadu, subscrisul m'am simțit deobligat a răspunde.

Răspunsului meu i-a dat loc susnumitul ziar abia în Nrul 118 sub titlul „din Cîsnădia o întimpinare.”

Nu aș avut de o întimpinare în contra întârzierii publicării răspunsului meu, deoarece biroul acestei redacțiuni dăce că e tare înbulzit cu material: deși din câte publică „Tribuna” multe sunt de utilitate, dar, accentuez, multe sunt în detrimentul bisericii și școlii, și în consecință, și al mult cercatei noastre națiuni.

Departea de mine pretențiunea de a mă cunoaște în cele ale politicii, dar susțin cu tărie cele afirmate mai sus.

Premițând deci acestea se revin la obiect. Susnumita redacțiune, din motive, cari o caracterizează, a lăsat afară din răspunsul meu acea parte care era menită a releva purul adevăr și astfel a se vedea miopia și malicia corespondentului „Argus”, carele, după cât știu eu nu e altul, ci tot vreunul din mulții chimații și nechiamații scribleri în redacțiunea „Tribunei”. Autorul corespondenței „Argus” mă presintă pe mine și pe protopopul tractului „ca pe nesce neglijenți în chibă-marea noastră față de filia Cîsnădia, și susține a subversa asupra mea o afacere, deocamdată tănuită, referitoare la fondul întemeiat încă în 1872 pentru o edificândă biserică în filia Cîsnădia, și ca eu și protopopul lăsăm poporul în grija domnului așa că poporeni ei de ei au fost siliți să compună listele de colectare, și să adune milă.” Nimic mai ușor ca a învinovăți și critica, mai ales când criticantele pe lângă miopia mai posedă și o bună dosă de malicia.

Cumcă noi neglijenții, preot și protopop îngrijim de afacerea din filia Cîsnădie dovedim nu cu vorbe ci cu acte.

Au nu și listele de colectare sunt provădute cu subscrierea mea și sigilul oficiului parochial? Cerceteze „Argus” și va afla că concesiunea de colectare și acuire de alte mijloce pentru ajungerea scopului s'a inițiat de neglijentul preot și protopop, ca factori chimați spre acest lucru. Căci organele superioare politice și bisericești nu cunosc pe Savu Drăgoi, ci pe oficiul parochial și protopop biteral. Prin aceste organe s'a procurat încurvirea de colectare a milei pentru edificândă biserică, dela locurile competente atât politice cât și bisericești. Prin aceste organe va trebui să se mai facă și alți pași ulteriori întru ajungerea scopului.

Deci dle „Argus” până când umbli pe calea anonimității cu astfel de pamflete, te declar nu de un „Argus” ci de un perfect miop și malicios. Cu publicațiuni de ale Dtale nu ajuți ci strici causele. Îți recomand Dtale a te pocăința dată nouă, și te consulte a te întorțe dela calea pe care umbli.

Ioan Popovici,
par. gr.-or. în Sadu,
și filia Cîsnădie.

Cunța, 3 Iunie 1895.

Onorabilă redacțiune!

O îndoită sârbetore a avut frumoasa comună Seliște la 9 Iunie a. c. Și adevărat după ce la altare s'a adus rugi ferbinți Dzeului celui bun și îndurătoriu ba după ce la biserică din centru poporul curgea în mod neobișnuit și acesta fiind că aflase că acolo are să servescă un preot și protopop tinăr D. Romul Mircea. Și pe drept nici nu s'au înșelat, tinărul protopop a servit și cu simpatia și dulcea sa voce a știut să divinizeze nu numai poporul dar și inteligența care aproape totă dame și domni au asistat să vede ca mai mult în onorul numitului protopop.

După eșirea din biserică fie-care se vedea atrasă către școlă unde îi aștepta o nouă desfășurare sufletească, ședința adunării generale a despărțământului al V-lea al Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român. Și pe drept că pregătirile ce s'au făcut în cauza aceasta au fost de așa încât încă din piață trebuia să atraga atențiunea trecătorilor. Calea din piață până la școlă era împodobită cu verdeață, curtea școlii cu brazi érarangiați salei celei mari în deosebi frontul era atât de cu artă împodobit prin flori naturale încât așa ceva numai la orașele mari se poate aștepta.

În adevăr nu sciai ce să admiri mai mult arta ori zelul bravilor arangiatori. Ședința s'a deschis la orele 10½ în fața unui public respectabil.

În termin modest au fost de față aproape 100 inteligenți dame și domni și cirea 250—300 poporeni aleși din Seliște și jur. Notarii cari aparțin acestui despărțământ au participat aproape toți, învățătorii au fost puțini preoți și mai puțini.

Pe viitoriu ar fi de dorit ca preoții, învățătorii precum și toți inteligenții din despărțământ lipsire fără motive binecuvântate să-o țină și considere de o rușine națională.

Cuvântul de deschidere a mult zelosului director a fost de un cuprins care a trebuit se întusiasmeze și și pe cel mai flegmativ dintre asistenți.

În dînsul s'a arătat importanța cultivării poporului de rînd cu carea razimă puterea tuturor statelor și carea singură formădă puterea viața și vecnicia unui popor.

Arată până la evidență cum cele mai numeroase popore neprimind cultura au trecut să dispară cu desăvîrșire în abisul perirei vecinice și din contră cultura poporului a făcut din poporele mici subjugate popore puternice libere și independente. Asociațiunea transilvană este acea instituțiune egală în jurul căreia cu toții putem să ne concentrăm toate puterile intelectuale și morale și aume pentru cultivarea poporului carele este singura noastră putere.

La lucru dar cu toții la muncă cinstită și rodnică și viitorul cel mai apropiat o să ne aducă îndestularea carea de vecuri oftăm.

Acestuia i-a urmat raportul comitetului despre activitatea sa din care s'a observat că despărțământul a făcut un început salutar. A fost primit cu mare satisfacție.

Acestuia i-a urmat prelegerea populară a d-nului R. Simu, despre cultura albinelor, a vermicilor de mătasa

precum și modul creerii altor mijloce de câștig pentru popor.

Graiul a fost popular, cunoscințele temeinice, succesul pentru popor deplin satisfăcător. Sperez mult că această prelegere o să aibă pentru popor urmări binecuvântate.

D-nul Simu și cu această ocazie a arătat că este și un bun dascăl a poporului.

Tot asemenea a fost și prelegerea d-nului Dumitru Banciu, carea deși a obosit nițel poporul totuși i-a succedat a-i da unele instrucții de tot necesari din formarea și conservarea beuturilor spirituoase. Și una și alta dintre prelegeri au lucrat cu efect la cultivarea și nobilitarea poporului nostru.

Ședința a durat peste 2 și jum. ore și în fine s'a putut observa că pe lângă câștigul intelectual și moral a mai reeșit și un câștig material în suma de 333 fl. v. a.

Etă dar ce poate un om înzestrat dela Dumnezeu cu cele mai nobile porniri de cultură și progres. Prudința, tactul și zelul cu cari lucră neobosit, bravul director al despărțământului al 5-lea pe toate terenele culturale, în curând o să câștige încrederea desăvîrșită a întregii mărginenimi, ceea ce o și merită.

Aceste sunt fapte și nu vorbe, progrese și nu păreri.

„Adevărul”.

Programa

examenelor publice la institutul Andreian pe dagogico-teologic greco-răsăritean în Sibiuu cu finen anulul 1894/5.

A. Secțiunea teologică.

Luni în 19 Iunie a. m. Enciclopedia și Isagogia cl. I., prof. Dr. I. Stroiă și I. Ghibu, p. m. Morala cl. II., prof. I. Hannia.

Marți în 20 Iunie a. m. Pastorală și Liturgia cl. III., prof. Dr. I. Hannia, p. m. Istoria bisericească cl. I., prof. Dr. Remus Roșca.

Mercuri în 21 Iunie a. m. Dreptul canonic cl. III., prof. Dr. P. Șpan, p. m. Pedagogia generală cl. II. și ped. II., prof. Dr. P. Șpan.

Joi în 22 Iunie a. m. Dogmatica și Polemica cl. II., prof. Dr. V. Saftu, p. m. Economia cl. III. și ped. III., prof. Dr. I. Stroiă.

Vineri în 23 Iunie a. m. Didactica și Metodica cl. III. și ped. III., prof. Dr. P. Șpan, p. m. Esagea și Ermenetica cl. I., prof. I. Ghibu.

Luni în 26 Iunie a. m. Literatura română cl. I., prof. Dr. V. Saftu.

Marți 27 Iunie a. m. Cântările bisericești și Tipic toți elevii, prof. Dem. Cunțan, p. m. Musica vocală și instrumentală toți elevii, prof. G. Dima.

Mercuri în 28 Iunie a. m. Omiletica cl. III., prof. Dr. V. Saftu, p. m. Conferența profesorală pentru stabilirea clasificărilor.

B. Secțiunea Pedagogică.

Luni în 19 Iunie a. m. Limba magiară ped. I., prof. Dr. Remus Roșca, p. m. Geografia ped. I. și II., prof. Dr. I. Stroiă.

Marți în 20 Iunie a. m. Limba magiară ped. II. și III., prof. Dr. R. Roșca, p. m. Istoria universală ped. I. prof. Ioan Ghibu.

Mercuri în 21 Iunie a. m. Istoria bisericească ped. II., prof. I. Ghibu, p. m. Fisica ped. III., prof. Dr. I. Stroiă.

Joi în 22 a. m. Istoria naturală ped. I. și II., prof. Dr. I. Stroiă, p. m. Constituția patriei ped. III., prof. Dr. P. Șpan.

Vineri în 23 Iunie a. m. Istoria patriei ped. II., prof. Dr. Remus Roșca, p. m. Limba română ped. I. și II., prof. Dr. V. Saftu.

Luni în 26 Iunie a. m. Computul ped. I. și II. prof. I. Ghibu, p. m. Limba română ped. III. prof. Dr. V. Saftu.

Marți în 27 Iunie a. m. Cântările bisericești și Tipicul toți elevii sâmb. prof. D. Cunțan p. m. Musica instrument. și Gimnastica toți elevii prof. G. Dima, Dr. P. Șpan.

Mercuri în 28 Iunie a. m. Religia ped. I. și III., prof. I. Ghibu, p. m. Conferența profesorală pentru stabilirea clasificărilor.

Joi în 29 Iunie a. m. Serviciu divin cu rugăciune de mulțumită și încheierea solemnă a anului școlar.

Vineri în 30 Iunie a. m. Estradarea absolutorilor și atestatorilor.

Sibiuu, din conferința profesorală, ținută la 3 Maiu 1895.

I. Hannia,
director.

Epizootia din Ungaria.

Cu privire la bóla ce bătăie sălaşurile de râmători dela Steinbruch găsim în numărul dela 6 Iunie știlul nou al ziarului „Pester Lloyd” următoarele amănunte:

În unul din numerile trecute ale acestei foi am reprodus o ordonanță a dlui Iulius Mikloș, secretar de stat în ministerul de agricultură, prin care guvernul arată toate măsurile necesare pentru stărpirea epizootiei râmătorilor.

Ordonanța, emisă de consiliul de ministri și aprobată de M. S. Împăratul, are de scop în prima linie de a arăta esact origina și existența epizootice, apoi, prin instrucțiuni sale, arată mijlocele pentru a cunoaște bóla și a o circumscrie. Ministerul, având în vedere marele pericol ce amenință tot comerțul cu râmătorii din Ungaria, a luat toate măsurile posibile pentru înăbușirea bólei importate din Statele de vest, a reuși mai iute decât d. e.: Englitera, unde mijlocele de stărpire s'au luat deja de un an și jumătate.

Pentru a ajunge la scop, trebuie în prima linie ca serviciul de denunțare să fie foarte esact și sever și proprietarilor de râmători pentru a nu ascunde nimic, li se va acorda o despăgubire pentru râmătorii omorâți.

Îndată ce vor sosi datele esacte de ivirea epizootiei, se va începe acțiunea din partea organelor veterinare ale ministerului, prin care se speră mai întâiu a se localiza și mai pe urmă a se sfârși cu desăvîrșire bóla.

De altmintealea, trebuie să constatăm că ivirea epizootiei nu a ajuns la acel grad, după cum unele organe de publicitate o presupune.

S'a dovedit că bólele recunoscute au avut de multe ori cu totul un alt caracter (răie, pojar), și atunci numai era trebuință de o oprire a comerțului.

Nu mai puțin este adevărat totuși, că situațiunea e tristă. Mai cu samă starea dela Steinbruch este penibilă și guvernul împreună cu comuna și cu părțile interesate nu vor întârzia de a lua toate măsurile pentru a readece acest tîrg la înălțimea lui de odinioară. Acum epizootia continuă a exista și ce e mai trist este că râmătorii îngroșați au fost atinși de bóla.

Confrunțind datele ce avem, numărul celor dispăruți din sălaşele din Steinbruch s'a urcat la 32.461 din care 6724 au căzut, 2709 au fost uciși fiind molipsiți, și 23.028 au fost tăiați.

Starea actuală nu o cunoaștem tocmai precis. S'a dovedit că arătările făcute în timpul din urmă nu au fost esacte și autoritățile au ordonat numărarea râmătorilor ce se află în sălaşe. Avem informațiunea că s'ar afla 55.000—60.000 bucăți. După căm scim, cererea ministrului de agricultură făcută către guvernul din Austria, pentru a permite exportul a 3000 râmători pe săptămână pentru piața din Viena, a fost admisă.

Cel dintăiu transport va avea loc în zilele acestea sub un control veterinar sever.

Celebrul profesor dr. Schütz din Berlin, care dimpreună cu d. Loffer a descoperit baccili la epizootia râmătorilor, a fost trimis de guvernul german la Steinbruch ca să studieze epizootia râmătorilor. În timp de 4 zile a terminat, împreună cu d. dr. Ratz, numeroase cercetări bacteriologice și a ajuns la același rezultat ca

și Academia veterinară din Budapesta, adevărat a declarat boala contagioasă din Steinbruch ca epizootie.

Convocare

„Reuniunea învățătorilor români gr.-or. din despărțământul Făgărașului” își va ține a doua adunare generală din estan *Duminecă în 18 Iunie a. c. st. v.* în opidul Făgăraș, la care se conchiamă toți membrii și se invită a participa toți binevoitorii acestei corporațiuni. Epitropiile parohiale și școlare sunt îndatorate a prevedea pe învățători cu diurne de 1 fl. și paușal de călătorie.

Programa:

1. La 8 ore a. m. serviciu Dăeesc în biserică.
2. Participarea în corpore la examenul școlii române din loc.
3. Deschiderea ședinței.

4. Conferința didactică asupra examenului.

5. „România”, prelegere practică de I. Ciungara.

6. „Fasolea”, prelegere practică de V. Bărbat.

7. „Pilda sămănătorului”, prelegere practică de D. Chiujdea.

8. „Triunghiul”, prelegere practică de M. Mușat.

9. „Fenomenele naturale aborii, norii, ploia, zăpada, roua și bruma”, prelegere practică de N. Roșca.

10. „Balcanul și Carpatul”, declamațiune de N. Ludu.

11. Raportul cassariului și încasarea tacselor.

12. Inchiderea ședințelor.

Făgăraș, în 23 Maiu 1895.

Nicolau Aron,
președinte.

I. Berescu,
secretariu.

Nr. 363

[77] 1—2

CONCURS.

Pentru un oficial de esacorat de nou înființat la comitatul Sibiu, care post e înpreunat cu un salariu de 600 fl. 100 fl. bani de cuartir, și care post se întregese prin denumire din partea comitetului suprem se publică concurs.

Concursul provădute cu documentele de calificățiune cuprinse în alinea primă §. 18 art. de lege I. din 1883 se fie promovate până la 28 Iunie a. c. la mine.

Se cere cautiune în mărimea salariului anual.

Sibiu, 13 Iunie 1895.

Comitele suprem al comit. Sibiu
Thalman.

Nr. 33/1895.

[75] 2—3

Publicațiune.

Din partea subscrisului oficiu parochial se aduce la cunoștință publică. cumcă *Duminecă în 7 Iuliu st. n. a. c.* la 2 ore p. m. se va da în licitațiune

publică minuendă. în cancelaria parochială din comuna Poiana Mărului, clădirea edificiului școlar din această comună, constatător din 6 odăi, conform planului de edificare, aprobat din partea Preavenabilului consistoriu în ședința de dto 14 Ianuarie 1895 Nr. 8961 Epitr

Condițiunile de licitațiune, planul, precum și preliminarul șeselor se pot vedea în cancelaria oficiului parochial în ori-ce bună vreme

Doritorii de a întreprinde această clădire vor fi datorii a depune un valdiu în bani gata, sau hârtii de valoare în sumă de 10% dela suma de esclamațiune satorită cu 6612 fl. v. a.

Din ședința comitetului parochial gr. or. din Poiana Mărului, ținută la 26 Februarie 1895.

Oficiul parochial gr.-or.

Moise Micu,
preot.

AVIS.

In librăria tipografiei archidiececane se află de vëndare următoarele cărți:

[169] 15

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat fl. 15.—	
Chiriadromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat fl. 12.—	
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fl. 18.—	
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. fl. 20.—	
Octoich mic, neleg. fl. 60 cr. leg. fl. 75.—	
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat fl. 75.—	
Proscomidia altariului fl. 25.—	
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. fl. 10.—	
Rânduiala la sfințirea bisericilor fl. 250.—	
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat fl. 25.—	

II. Cărți școlare.

Abecdar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. fl. 24.—	
Abecdar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat fl. 25.—	
Abecdar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg. fl. 25.—	
Abecdar magiar-român, de N. Putnoky leg. fl. 20.—	
Aritmetica, de P. Dima fl. 32.—	
Abecdar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = fl. 45.—	
Aritmetica după Lurz fl. 20.—	
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr., II. = 25 cr., III. = fl. 35.—	
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg. fl. 40.—	
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. fl. 30.—	
Carte de cetire de Ioan Popescu legată fl. 70.—	
Catechism de M. Toma fl. 30.—	
Catechism bogat fl. 50.—	
Cărțică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă fl. 15.—	
Comput de Ioan Popescu fl. 120.—	
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă fl. 2.—	
Compendiu de drept canonic ediție nouă fl. 3.—	
Conducător la Abecdar de I. Popescu fl. 10.—	
Culegere de cânteceneționale fl. 25.—	
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. fl. 1.—	
Carte de cântări bisericesci pentru copii fl. 12.—	
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a. fl. 20.—	
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg. fl. 20.—	
Chemia elementară de Vlaicu fl. 80.—	
Chemia anorganică de Filipescu fl. 80.—	
Drepturile și datorințele civile fl. 20.—	
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu fl. 30.—	
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu fl. 30.—	
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu fl. 30.—	
Elemente de Fisică de I. Dariu fl. 30.—	
Fisica de Făgărașan fl. 40.—	
Gramatica română de Mihailan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = fl. 24.—	
Geografia pentru școl. populare de I. Dariu leg. fl. 35.—	
Geografia pentru școl. populare de Moldovan & Făgărașan fl. 30.—	

Geografia pentru școlele medii de Moldovan & Făgărașan I. fl. 120.—	
Geografia pentru școl. medii de Moldovan & Făgărașan II. fl. 50.—	
Geografia pentru școlele medii de Făgărașan & Bărsan II. fl. 1.—	
Gramatica română de I. Dariu fl. 25.—	
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky fl. 1.—	
Istoria biblică pentru școl. populare fl. 30.—	
Istoria biblică pentru școlele medii fl. 55.—	
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. fl. 3.—	
Isagogia de Dr. Ilarion Pușcariu fl. 150.—	
Istoria bisericească ptru școl. pop. fl. 35.—	
Istoria literaturii pentru școlele medii I. II. fl. 1.—	
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop fl. 25.—	
Istoria Ungariei de S. Moldovan fl. 26.—	
Istoria Ungariei pentru școlele secundare de V. Goldiș fl. 80.—	
Istoria universală pentru școlele secundare de V. Goldiș fl. 1.—	
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. = fl. 60.—	
Istoria literaturii române de Lazariciu fl. 1.—	
Legendar român de V. Petri fl. 50.—	
Legendar magiar român de N. Putnoky fl. 30.—	
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă fl. 40.—	
Mărturisirea ortodoxă fl. 120.—	
Pastorală veche fl. 1.—	
Pastorală nouă fl. 150.—	
Pomăritul de D. Comșa fl. 1.—	
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu fl. 1.—	
Psichologia empirică de I. Popescu fl. 2.—	
Teologia dogmatică fl. 1.—	
Teologia morală fl. 150.—	
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky fl. 70.—	

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea fl. 250.—	
Istoria bis. politico-naționale fl. 1.—	
Enchiridion sau carte manulă de canone fl. 4.—	
Învățătorul și poporul de Marienescu fl. 50.—	
Polemia contra Heliad fl. 50.—	
Calendarul pe anul 1895 fl. 30.—	
Scrieri apologetice fl. 50.—	
Sunete și resunete de Z. Boiu fl. 50.—	
Seriarea sf. Ioan gură de aur fl. 50.—	
Vocabular român german fl. 70.—	
Anghira creștină (cuvântări) funebreale de T. V. Gheaja fl. 150.—	
Anecdote și glume de T. V. Gheaja fl. 65.—	
Antologie română de Manliu fl. 175.—	
Cel mai mare bine din lume de Făgărașan fl. 20.—	
Cine ce face lui își face, comedie într-un act pentru tinerimea școlară fl. 10.—	
Codicele de Mateiu Voilean fl. 80.—	
Colinde de A. Marienescu fl. 110.—	
Compas românesc de P. Petrescu fl. 50.—	
Cuvântări funebreale de Z. Boiu fl. 150.—	
Crestomația română de I. Manliu fl. 175.—	
Date istorice de I. C. Pușcariu fl. 2.—	
Descănțecă populare de Marian fl. 2.—	
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu fl. 250.—	

Doine și strigături de St. Muntean fl. 12.—	
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariș fl. 80.—	
În memoria lui G. Bariș peosii de G. Joandrea fl. 20.—	
Întrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span fl. 1.—	
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau fl. 50.—	
Lecciconul comunelor bisericesci din archidiececă de Dr. Remus Roșca fl. 1.—	
Noul atac asupra școlilor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu fl. 2.—	
Pace vonă de H. Drumond tradusă de D. Făgărașan fl. 20.—	
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju fl. 25.—	
Poesii de Andrei Murășan fl. 150.—	
Poetica română de I. Manliu fl. 175.—	
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V fl. 125.—	
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu fl. 75.—	
Retorica și stilistica de I. Manliu fl. 2.—	
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi fl. 15.—	
Studiu diu economia națională de P. Petrescu fl. 40.—	
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu fl. 45.—	
Stupăritul de C. Dimian fl. 80.—	
Vechia metropolie de N. Popea fl. 150.—	
Protocoloalele sinodale dela 1864—1893 tôte laolaltă fl. 19.—	
Protocoloalele congresuale dela 1868—1891 tôte laolaltă fl. 760.—	
Statut organic fl. 25.—	
Regulament pentru parochii fl. 10.—	
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului fl. 10.—	
Regulament pentru procedura matrimonială fl. 20.—	
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian, fl. 10.—	
Regulament pentru afaceri interne congresuale fl. 20.—	

IV. Tipărituri.

Budget cōla fl. 03.—	
Catalog de clasă cōla fl. 02.—	
Catalog de clasă broș. din 10 cōle fl. 30.—	
Catalog de clasă broș. din 15 cōle fl. 45.—	
Catalog de clasă broș. din 20 cōle fl. 55.—	
Carte de evidență cōla fl. 03.—	
Carte de evidență leg. din 30 cōle fl. 180.—	
Carte de evidență leg. din 40 cōle fl. 210.—	
Chronica școlară leg. fl. 150.—	
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta școlă cōla fl. 02.—	
Conspecte protopopesci, pentru noucun. fl. 05.—	
Conspect despre comunele matre și filie cōla fl. 03.—	
Conspect despre vizitarea școlilor cōla fl. 03.—	
Conspecte de catechisația cōla fl. 03.—	
Conspecte școlare înv. (date statistice) cōla fl. 06.—	
Conspecte prot. I. II. III. cōla fl. 06.—	
Conspecte de absenții săptămânale și lunare cōla fl. 02.—	

Contul capitalelor active cōla fl. 03.—	
Estrase din protocolul botezașilor, cununășilor și morților esempl. fl. 01.—	
Matricula școlară cōla cr. 2 legată din 50 cōle fl. 150.—	
Inventare pentru averea bisericilor fl. 10.—	
Jurnal de casă cōla fl. 03.—	
Jurnal de casă leg. 25 coli fl. 165.—	
Jurnal de casă leg. 30 coli fl. 180.—	
Obligațiuni ptru bisericii esempl. fl. 01.—	
Protocolul bunei învoiri cōla fl. 06.—	
Protocolul bunei învoiri leg. din 50 cōle fl. 4.—	
Protocolul parochial cōla fl. 06.—	
Protocolul parochial leg. din 50 cōle fl. 450.—	
Protocolul botezașilor cōla fl. 06.—	
Protocolul botezașilor I. din 50 c. fl. 450.—	
Protocolul cununășilor cōla fl. 06.—	
Protocolul cununășilor I. din 50 c. fl. 450.—	
Protocolul morților cōla fl. 06.—	
Protocolul morților leg. din 50 c. fl. 450.—	
Protocol de esibite cōla fl. 03.—	
Protocol de esibite I. din 30 cōle fl. 180.—	
Protocol de esibite I. din 50 cōle fl. 250.—	
Prot. de clasificățiune cōla fl. 02.—	
Prot. de clasificățiune I. din 50 c. fl. 150.—	
Specificațiuni pentru nou cununăș cōla fl. 05.—	
Testimonii școlare esempl. fl. 02.—	
Testimonii de religie fl. 02.—	

V. Icone.

Icōna înmormântării domnului pe pânză fl. 250.—	
Icōna înmormântării domnului pe hârtie fl. 50.—	
Icōna celor trei Ierarchi pe hârtie fl. 30.—	
Icōna Evangeliștilor pe hârtie fl. 50.—	
Portret Șaguna fl. 1.—	
Portret Gozdu fl. 1.—	

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100 fl. 70.—	
Libele de comput à 1 cr. 100 fl. 70.—	
Libele de dictando à 1 cr. 100 fl. 70.—	
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu fl. 15.—	
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și cuadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și Tocuri (cōde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata. fl. 45.—	
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. mii de cōle. fl. 120.—	
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 180 2 și 7 fl.	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constatătoare din 144 bucăți.	
Tăblițe de petră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata	
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate.	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.	
Trăisti de școlă pentru copii, chipuri pentru copii, Cerce, Văpsele și pensele, Hârtie sugativă.	
Calemare, Liniale, hârtie pentru stelaș, Albume, Blocuri, Ținte de desam; totfelul de negră, tôte acestea cu prețuri foarte moderate.	